

τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, ἥτις, καὶ σπεύδοντος καὶ μὴ σπεύδοντος τοῦ ἀνθρώπου, ἐκτελεῖ ἐπίσης τὰς ἐαυτῆς βουλὰς· ὅθεν καὶ οὐδέποτε σπεύδουσιν, εἰμὴ μόνον ὅταν ἐκφέρωσι νεκρόν. Πρὸς ἐν δὲ καὶ μόνον φαίνονται ἀνυπόμονοι, τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ οὗτος εἶνε ὁ κυριώτατος αὐτῶν χαρᾶκτῆρ. Ἄλλ' οὐχ ἦττον ὁ καθαυτὸ Ὀθωμανός, καίτοι ἀπολαυστικώτατος καὶ φιληδονώτατος, προαίρειται μᾶλλον νὰ στερηθῇ ἐνίων ἀναπαύσεων καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου, παρὰ νὰ πολυπραγμονήτῃ καὶ μοχλῇτῃ πρὸς προμήθειαν αὐτῶν. Ὅταν ἐπομένως βλέπῃς ἐπὶ τῇ; χλοαζούσης τοῦ Βοσπόρου ἀκτῆς ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου ῥακενδύτην καὶ γυμνόποδα Τούρκον κεννίζοντα μεθ' ἡδυπαθείας τὴν πίπαν του καὶ στρέφοντα ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους τὸ κομβολόγιόν του, μὴ τοῦ ταράττης τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ καὶ μὴ τὸν ταλανίζης· *κάνει κέφι*· εἶνε εὐδαίμων! ἂν δὲ καὶ φαίνεται βυθισμένος εἰς σκέψεις, μὴ νομίσης ὅτι ἀναπολεῖ τὸ παρελθὸν ἢ προσχεδιάζει τὸ μέλλον! Τίποτε ἀπὸ τούτων ὅλων. Ἀπολαμβάνει τὴν ὑπαρξίν του, μετὰ τὰς περρεχομένας στιγμὰς, πλάττει διὰ τῆς φαντασίας του ὄνειρα, συνδιαλυόμενα μετὰ τοῦ καπνοῦ τῆς πίπας του, ἢ, τὸ πολὺ πολὺ, μεταβιβάζεται διὰ τοῦ νοῦς εἰς τὰς ἐκστάσεις τοῦ παραδείσου του καὶ προκισθάνεται ὡς περ γεύματος τῶν ἐκεῖ ἡδονῶν. Ὁ Τούρκος *κάνει κέφι*, καθήμενος πολλάκις ἐπὶ τῆς πλακὸς τάφου, πᾶν ἄλλο συλλογιζόμενος παρὰ τὸν θάνατον, ἢ μᾶλλον μὴδὲν ὅλως συλλογιζόμενος. Τὸ εἶδος ὅμως τοῦτο τῆς... φιλοσοφίας ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ ὁ Εὐρωπαῖος· ἐπίσης ὅμως καὶ ὁ Ὀθωμανός δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τί σημαίνει ὁ περίπατος ἐκείνου. Ὅτι δὲ ἡ ἀναλγησία αὕτη δὲν εἶν' ἀποτελεσμα τοῦ κλίματος, ἀπόδειξις οἱ Γραικοὶ, τῶν ὁποίων τὴν ζωηρότητα δὲν μετέβαλεν οὐτ' αὕτῃ ἡ βαρυτέρα δουλεία. Παρατήρησον εὐθυμοῦντας τὸν Τούρκον καὶ τὸν Γραϊκόν· ὁ Τούρκος κάθηται ἐξαπλωμένος καὶ θεωρεῖ τοὺς χορεύοντας, ἢ ἀκροᾶται τῶν ἀδόντων, οὐδέποτε δὲ χορεύει αὐτὸς, καὶν τύχῃ μεθῶν, μόλις δὲ ὑπανοίγει τὰ χεῖλη πρὸς μειδιάμα, βλέπων τὸν Ἰουδαῖον κυδιστοῦντα ἢ γελοιάζοντα, ἐν ᾧ ὁ Γραϊκός, καὶν δὲν χορεύσῃ ὁ ἴδιος, πρᾶγμα σπάνιον, θὰ διαταράξῃ ὅμως τὴν σιωπὴν τῆς ἡχοῦς διὰ τῶν παραφῶνων τερτισμάτων του, ὅσον κακὸφωνος καὶν ᾗνε, καὶ τέλος, ἐὰν δὲν κάμῃ *καβγάρ*, θὰ παίξῃ ὅμως τὸ *κλωτσοσκουφι*, ἢ ταῖς *καλουπακίαις*, καθὼς ἔλεγον οἱ Χῖοι, ὅταν ἐφόρουν καλουπάκια.

* *

Παρέβαλάν τινες τοὺς Τούρκους πρὸς τοὺς Λαζαρόνους τῆς Νεαπόλεως, καὶ πρὸς τὸ *κέφ* τούτων τὸ *far niente* ἐκείνων. Ἀγνοῶ τί κοινὸν ἀνεύραν μεταξὺ ἀμφοτέρων, ἐκτὸς τῆς φαινομένης ἀναλγησίας καὶ ἀδρανείας αὐτῶν, περὶ

ἣς προείπομεν. Ἴσως ὅμως ἄχρι τινὸς ἔχουσι τινὰ λόγον διότι καὶ ὁ Τούρκος *κάνει κέφι*, βλέπων τοὺς πηγαίνοντες, καθὼς ὁ Λαζαρόνος *παίρνει ἡλιον*, ἐξαπλωμένος κατὰ γῆς. Ἄλλ' ἡ ἀπάθεια τοῦ Λαζαρόνου εἶν' ἀποτελεσμα ὀκνηρίας, φυγοπονίας, μισανθρωπίας. Ὁ Λαζαρόνος, ὅταν πεινάσῃ, κλέπτει, δολοφονεῖ, κατασκοπεύει ἐπὶ μισθῷ, καὶ ὅταν κεῖται ἐκτάδην ἀκίνητων εἰς τὸν ἥλιον, δὲν σκέπτεται περὶ οὐδενὸς ἄλλου, ἐὰν καὶ σκέπτεται ὅλως, εἰμὴ περὶ τοῦ παρόντος, λησμονῶν ἐντελῶς τὸ παρελθὸν καὶ ἀμεριμνῶν πρὸς τὸ μέλλον, ἐν ᾧ ὁ Τούρκος (Τούρκον λέγων, ἐννοῶ τὸν καθαυτὸ, τὸν μὴ ἐκφυλιστὰ, τὸν μὴ ἐξηχρειωμένον), ὁ Τούρκος λοιπὸν αὐτός, ἀπολαμβάνων τὸ παρὸν, ἡδύναται ἀναπολῶν ἔστιν ὅτε τὸ παρελθὸν καὶ ἀναπλάττων τὸ μέλλον. Οὐδέποτε ὅμως κλέπτει, προτιμῶν νὰ ψωμοζητήσῃ μᾶλλον, καὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν δολοφονεῖ, ἐκτὸς μόνον διὰ πολιτικὸν καθῆκον.

Σ. Δ. Β.

ΠΑΘΥΣΜΟΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Παρίσιος		
Κατὰ τὸ 1474.	ἡριθμοῦν	150,000 κατοίκους.
ὑπὸ τὸν Ἑρρίκον II.	"	210,000 "
Κατὰ τὸ 1590.	"	200,000 "
ὑπὸ τὸν Λουδοβίκον XIV	"	492,000 "
Κατὰ τὸ 1719.	"	509,640 "
" 1776.	"	658,000 "
" 1778.	"	670,000 "
" 1784.	"	660,000 "
" 1798.	"	640,000 "
" 1802.	"	672,000 "
" 1817.	"	713,966 "
" 1827.	"	890,431 "
" 1836.	"	909,126 "
" 1841.	"	912,033 "
" 1846.	"	1,053,897 "
" 1851.	"	1,053,262 "
" 1856.	"	1,174,846 "
" 1861.	(μετὰ τὴν προ- σάρτησιν τοῦ προαστείου)	1,667,841 "
" 1866.	"	1,799,980 "
" 1872.	"	1,851,792 "
" 1876.	"	1,986,748 "

Λονδῖνον		
Κατὰ τὸ 1801.	ἡριθμοῦν	864,815 κατοίκους.
" 1811.	"	1,009,546 "
" 1821.	"	1,225,694 "
" 1831.	"	1,471,941 "
" 1841.	"	1,873,676 "
" 1855.	"	2,362,236 "
" 1861.	"	2,500,000 "
" 1871.	"	3,351,804 "
" 1873.	"	3,356,073 "

Σήμερον τὸ Λονδῖνον ὑπερβαίνει τὰ 3 1/2 ἑκατομμ. κατοίκων.

[Année scient. et ind. de Figuier, 1877].

Α. Σ.

Ἐπιτύμβιον Καλίου Ἀβδουραχμάρ.—Ἐσημείωσα ἀκριβῶς καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν πάσας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ἐγεύθην ἡδονῆς καθαρᾶς καὶ ἀληθοῦς. Ἐν διαστήματι δὲ πεντήκοντα ἐτῶν μόνον δεκατέσσαρας εὗρον! ἂν καὶ ἀπῆλυσαν ἀφθόνων τιμῶν καὶ πλούτου καὶ δόξης, πολλοὶ δὲ τῶν συγχρόνων μου ἡγεμόνων

μέ ετίμων, ἢ ἐφοβοῦντο, ἄλλοι δὲ ἐζήλουν τὴν δύναμίν μου καὶ ἐπεζήτουν τὴν φιλίαν μου.

Τρία ἀνέκδοτα

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Φρειδερίκος ὁ Μέγας ἦν, ὡς γνωστὸν, φιλόσοφος, φιλόλογος, πολεμιστὴς, κατακτητὴς καὶ νομοθέτης συνάμα, ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν, ἡγάπα ν' ἀστείζηται ἔστιν ὅτε καὶ πολλάκις ἡρέσκετο νὰ κολακεύῃ καὶ νὰ ἀνιᾷ ἐναλλάξ, νὰ θωπεύῃ καὶ νὰ κεντᾷ τὴν φιλαυτίαν τοῦ πλησίον του.

Ἀρχομένου τοῦ ἐπταετοῦς πολέμου, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας, διαμένων παρ' αὐτῷ, καὶ εἰς οὗ τὴν συνομιλίαν ἡρέσκετο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, τῷ ἀνήγγειλεν ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ Δουξ Ῥισχελιῶ, ἡγούμενος τῶν Γάλλων, εἶχε κυριεύσῃ τὴν νῆσον Μινόρκαν καὶ τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Φιλίππου.

— Ἡ εἰδήσις αὕτη, Βασιλεῦ, τῷ εἶπεν, εἶναι ἀλγεινὴ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τέλος ἀπελπιστικὴ· ἤδη ἐπισπεύδωμεν νέους ἐξοπλισμοὺς, καὶ ἐλπίζομεν μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπανορθώσωμεν τὸ ἀτύχημα τοῦτο διὰ προσεχέστατης ἐπιτυχίας.

— Μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ; λέγετε, τῷ ἀπήντησεν ὁ μονάρχης δι' ὅρους μεμιγμένου εἰρωνίας καὶ χολώσεως· δὲν ἐπίστευον ὅτι καὶ οὗτος εἶναι μεταξὺ τῶν συμμάχων σας. — Καὶ ὅμως, ἐπανέλαβε προσβληθεὶς ὁ πρεσβευτὴς καὶ ὑπαινισσόμενος τὰ βοηθήματα τὰ ὁποῖα ὁ βασιλεὺς ἐλάμβανε παρὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ὅμως ὁ σύμμαχος οὗτος εἶναι ὁ μόνος ὅστις δὲν μᾶς στοιχίζει τίποτε. — Διὰ τοῦτο, ἀνταπήντησεν ὁ πονηρὸς μονάρχης, σὰς ἀποδίδει καὶ αὐτὸς, ὡς βλέπετε, ὑπηρεσίαν ἀνάλογον τῶν χρημάτων σας.

Ἄλλοτε ἡρέσκετο νὰ φέρῃ εἰς ἀμνηχανίαν τὸν μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενον, ἀποτείνων αὐτῷ ἐρωτήσεις προσβλητικὰς, ἀλλὰ τότε δὲν ὀργίζετο ἂν ἤκουε παρ' ἐκείνου ἀπάντησιν τινὰ οὐχὶ εὐάρεστον. Ἡμέραν τινὰ, ἰδὼν ἐρχόμενον τὸν ἱατρὸν του, εἶπεν αὐτῷ· — Εἴπατέ μοι εὐλιχρινῶς, ἐξοχώτατε, πόσους ἀνθρώπους ἐφονεύσατε εἰς τὴν ζωὴν σας;

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς, τριακοσίας χιλιάδας ὡς ἐγγιστα, ὀλιγωτέρους δηλαδὴ ἀφ' ὅσους ἐφόνευσεν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

Ἡμέραν τινὰ ἐπισήμου ὑποδοχῆς, ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν κεκλημένων, ἔκαθεν ὅτι ἔξω εἰς τὸν πρόδρομον δύο κυραὶ ἤριζον τίς πρώτη νὰ διέλθῃ τὴν θύραν καὶ διεπληκτίζοντο μετ' ἐπιμονῆς καὶ ζωηρότητος σκανδαλώδους.

— Εἴπατε αὐταῖς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι πρέπει νὰ εἰσέλθῃ πρώτη ἐκείνη τῆς ὁποίας ὁ ἀνὴρ κατέχει ἀνωτέραν θέσιν. — Αὐτὸ τὸ γνωρίζουν,

ἀπήντησεν ὁ αὐλάρχης, ἀλλ' οἱ συζυγοὶ τῶν εἰσὶν ὁμοιοῦθαμοι. — Καλὰ λοιπὸν, πρέπει νὰ προτιμηθῇ ὁ ἀρχαιότερος. — Ἀλλ' ἀμφοτέροι διωρίσθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. — Τότε, ἐπανέλαβε μετ' ἀνυπομονησίας ὁ μονάρχης, εἴπατε αὐταῖς ἐκ μέρους μου νὰ ἀπεράσῃ πρώτη ἡ μᾶλλον ἀνόητος.

Γ*

Ἡ ἐπομένῃ κατανυκτικῇ δέσει ἀεσπάσθη ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου «εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν τῆς Θεοτόκου Μαρίας» τοῦ ἀπαγγελθέντος ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἑνετίαν ἐλληνικῷ ναφί, τῇ 25 Μαρτίου 1686, ὅπῃ τοῦ περιωνύμου τοῦ γένους ἡμῶν ἱεροκλήρυκος Ἡλίας Μηνιάτης, περὶ τοῦ ὁποίου ἰδοὺ τὴν γράφει ὁ κ. Κ. Παπαρηγόπουλος: «Ὁ ἄριστος τῶν ἱεροκλήρυκων ὅσους ἀνέδειξεν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς τελευταίας 4 ἑκατονταετηρίδας, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὁ κράτιστος ἴσως τῶν ὧν ἡ φωνὴ ἀντήχησεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀπὸ τῶν τοῦ Φωτίου χρόνων, δὴρξεν ὁ Ἡλίας Μηνιάτης. Γεννηθεὶς ἐν Ἀηξουρίῳ τῷ 1669 καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὸ Φλαγκιανὸν τῆς Ἑνετίας φροντιστήριον, ἐκεῖ ἤρξατο παῖς ἐπὶ ὧν τὸ μέγα αὐτοῦ ρητορικὸν στάδιον. Τῷ 1686, ἐπὶ τῆς τελευταίας μεγάλης τῶν Ἑνετῶν κατὰ τῆς ἡμετέρας γῶρας ἐπιστρατείας, νεώτατος ἔτι ὧν ἀπήγγειλεν ἐν Ἑνετίᾳ τὴν πρὸς τὴν Παναγίαν ἐκείνην δέσιν, ἥτις εἶναι βεδαιῶς ἡ εὐχαιτωτέρα θρησκευτικὴ εἰς ὅλῃν ὅσαι ἐγράφησαν κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας ἑκατονταετηρίδας, καὶ εἰς ἣν ἀπαντᾷται ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους περίφημος ἐπικλήσις, ἣν οὐδὲ σήμερον δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν ἄνευ βαθείας τῆς ψυχῆς συγκινήσεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐμιμήθη τὴν ἐπικλήσιν ταύτην ἐκ τῆς πρὸ ὀλίγων τότε ἑναιαυτῶν ἐκδοθείσης ρητορικῆς τοῦ Σκουφου, ἀλλὰ τοσοῦτον τεχνικώτερον διασκεύασε καὶ τοσοῦτον καλλιεπέστερον διέτυπωσε τὸ δόγμα, ὥστε δύναται νὰ λογισθῇ ὡς δευτέρος αὐτοῦ δημιουργός. Ἐπειτα κληθεὶς διδάσκαλος εἰς Κεφαλληνίαν ἀπήγγειλεν εἰς τὸν ἐν Ἀηξουρίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸν περὶ ἀγάπης λόγον, ἐν τῷ ὁποίῳ θέμα κύριον, ὡς πάντοτε, ἔχων τὴν τύχην τῆς ὅλης πατρίδος, ἀποδίδει τὴν ἀπόλειαν τῆς αὐτονομίας αὐτῆς εἰς τὴν ἐρινὸν τῆς διχονοίας. «Ἐπεσον, ἔπασον, ἀνακράζει, καὶ κείται εἰς τὴν γῆν σκλαδωμένον τὸ γένος, τὸ βασιλικόν! Ποῖος τὸ ἔρριψε, ποῖος τὸ ἐνίκησεν; ὅχι παλαιόθεν τὰ ἄρματα τῶν Περσῶν, ὅχι κατόπιν ἡ δύναμις τῶν Βουλγάρων, ὅχι τῶρα ἔγκαιρα τὰ στρατεύματα τῶν Ἀγαρηνῶν» τὸ ἑκατάλαβεν ὀργῇ θεήκη. . . . ἔπασεν ἡ βασιλεία, διότι ἐσηκώθη ἡ εἰρήνη ὅπου εἶναι ὁ στόλος τῶν βασιλεῶν.» Καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτω διδάσκων ἀπὸ τοῦ ἁμῶνος τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν ἅμα καὶ τὰ τοῦ πολίτου καθήκοντα, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ τὴν πίστιν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα, ἐν Ζακύνθῳ, ἐν Κερκύρᾳ, πάλιν ἐν Ἑνετίᾳ, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν Ναυπλίῳ, ἐν Ἀργεῖ καὶ τελευταίον ἀπὸ τοῦ 1711 ὡς ἐπίσκοπος Κερνίκης καὶ Καλαβρυτῶν μέχρι τοῦ μετὰ τριετίας τοσοῦτον προῦρος ἐπελθόντος θανάτου αὐτοῦ. «Ὅτι ὁ Μηνιάτης ἐμιμήθη οὐ μόνον τὸν Σκουφὸν ἀλλὰ καὶ τὸν περιώνυμον Ἰταλὸν Σνιερην, πρὸ πάντων μάλιστα τοῦτον, εἶναι βέβαιον» ἀλλ' ἐμιμήθη αὐτοὺς ὅπως αἱ μεγάλαι φύσεις αἰετίνες πολλάκις μὲν ἐξισούνται πρὸς τὰ πρωτότυπα, ἐνίοτε δὲ καὶ υπερβαίνουσιν αὐτὰ.»

Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

Ἔως πότε, πανακῆρατε Κόρη, τὸ τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νὰ εὐρίσκεται εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ἀνυποφέρτου δουλείας; Ἔως πότε ἔχουσι νὰ βασιλεύωνται ἀπὸ ἡμῖς φεγγάρι αἱ χῶραι ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ἀνέτειλεν εἰς ἀνθρωπίνην μορφήν ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην σου γαστέρα ὁ μυστικὸς τῆς Δικαιοσύνης ἥλιος; Ἀχ Παρθένη! ἐνθυμήσου πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρότερον παρὰ εἰς ἄλλον τόπον ἔλαμψε τὸ ζωηρόφρον φῶς τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Τὸ ἐλληνικὸν